

Příspěvek při péči o osobu blízkou

V rozsahu nákladů, které hradí poškozenému stát formou příspěvku na péči, nemůže poškozenému vzniknout nárok na náhradu nákladů léčení či péče o jeho osobu, a příspěvek podle zákona č. [108/2006](#) Sb. je tak třeba zohledňovat při stanovení výše náhrady nákladů spojených s léčením podle § 449 odst. 1 obč. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 1707/2017-492, ze dne 31.10.2018)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců: a) J. N., b) E. N., a c) K. N., všichni zastoupeni JUDr. F.M., advokátem se sídlem P., proti žalovanému: Středočeský kraj, se sídlem úřadu P., za účasti vedlejší účastnice na straně žalovaného: Česká pojišťovna, a. s., se sídlem P., o 702.658,60 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 9 C 58/2013, o dovolání všech žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2016, č. j. 25 Co 149/2016-440, ve spojení s doplňujícím rozsudkem ze dne 14. 12. 2016, č. j. 25 Co 149/2016-461, tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2016, č. j. 25 Co 149/2016-440, ve spojení s doplňujícím rozsudkem ze dne 14. 12. 2016, č. j. 25 Co 149/2016-461, pokud jím byla zamítnuta žaloba žalobců a) a b) ohledně částek 56.205,20 Kč (cestovné za druhé až čtvrté čtvrtletí roku 2011) a 64.106,20 Kč (cestovné za rok 2012) a bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení; ve zbývajícím rozsahu se dovolání zamítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Příbrami rozsudkem ze dne 17. 9. 2015, č. j. 9 C 58/2013-334, řízení pro částečné zpětvzetí žaloby co do částky 20.059 Kč zastavil, zamítl žalobu žalobců a) a b) o zaplacení 682.599,60 Kč s příslušenstvím, uložil žalovanému zaplatit žalobkyni c) 280.720 Kč s příslušenstvím, jinak žalobu ve vztahu k žalobkyni c) o 401.879,60 Kč s příslušenstvím zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Mezi účastníky bylo nesporným, že žalovaný jakožto právní nástupce Nemocnice s poliklinikou Příbram odpovídá za újmu na zdraví, která vznikla při narození žalobkyně c) z důvodu porušení obvyklých diagnostických a léčebných postupů, což vedlo k trvalému a závažnému poškození mozku dcery žalobců a) a b) s následkem porušení jejího psychického a motorického vývoje. Žalobkyně c) trpí středně těžkou mentální retardací, která je ještě komplikována pravidelnými epileptickými záchvaty, projevuje se u ní výrazný zlobný afekt zejména vůči matce, neumí číst a psát, při pohybu je prakticky odkázána na invalidní vozík a vyžaduje celodenní péči jiné osoby. Soud zamítl žalobu žalobců a) a b) na náhradu nákladů na péči o žalobkyni c) a náhradu nákladů jejího léčení za dobu od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2012 z důvodu nedostatku aktivní legitimace žalobců, naopak nároky žalobkyně c) shledal oprávněnými, včetně cestovních výdajů při cestách do stacionáře, za fyzioterapeutem a na lékařská vyšetření, přičemž současně zohlednil částky již vyplacené ze strany vedlejší účastnice řízení. Nesouhlasil však s tím, že jí byly kráceny o 25 %, protože dřívější dohoda byla uzavřena mezi žalobci a) a b) a Českou pojišťovnou, a. s., a jejími účastníky tak nebyla žalobkyně c) ani žalovaný. Naproti tomu shledal důvod pro krácení o příspěvek na péči, vyplácený podle zákona č. [108/2006](#) Sb., o sociálních službách, protože ten slouží žalobkyni c) k úhradě nákladů na péči, které byly uplatněny v rámci tohoto řízení a přiznáním náhrady by tak došlo k duplicitě.

Krajský soud v Praze k odvolání všech žalobců, žalovaného i vedlejší účastnice rozsudkem ze dne 21.

9. 2016, č. j. 25 Co 149/2016-440, ve spojení s doplňujícím rozsudkem ze dne 14. 12. 2016, č. j. 25 Co 149/2016-461, rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu změnil tak, že žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobcům a) a b) společně a nerozdílně 41.156,25 Kč s příslušenstvím a žalobkyni c) 65.628 Kč s příslušenstvím, jinak žalobu ve vztahu ke všem třem žalobcům o 575.815,35 Kč s příslušenstvím, ve vztahu k žalobcům a) a b) o 65.628 Kč s příslušenstvím a ve vztahu k žalobkyni c) o 41.156,25 Kč s příslušenstvím zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Po doplnění dokazování vyšel ze skutkového stavu, jak jej zjistil soud prvního stupně, který též správně dovodil, že žalovaný odpovídá za škodu podle § 420 odst. 1 a 2 a § 415 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „obč. zák.“). Nároky na náhradu nákladů léčení ve výši 23.998,15 Kč a na náhradu nákladů na péči o žalobkyni c) ve výši 66.333 Kč za první čtvrtletí roku 2011 jsou však podle § 106 odst. 1 obč. zák. promlčeny z důvodu marného uplynutí subjektivní promlčecí doby. Jde-li o náhradu nákladů spojených s léčením, není k jejímu vymáhání aktivně legitimována žalobkyně c), ale žalobci a) a b), a to společně a nerozdílně, neboť tyto náklady vynaložili ze svého společného jmění manželů. Vzhledem k tomu, že nelze zohledňovat dohodu o náhradě léčebných výloh z roku 1999, když není pro žalobce a vedlejší účastníci platným závazkem k plnění a krácení plnění o 25 % tak není podloženo žádným platným ujednáním, mají žalobci a) a b) nárok na vedlejší účastníci krácené náklady na terapie a masáže ve výši 2.751,75 Kč za zbývající část roku 2011 a ve výši 3.300 Kč za rok 2012. Obdobně jim odvolací soud přiznal i takto krácené cestovné za zbývající část roku 2011 ve výši 15.426,25 Kč a za rok 2012 ve výši 19.678,25 Kč, na rozdíl od soudu prvního stupně však nepovažoval dvě cesty denně, tedy polovinu cest do denního stacionáře v Sedlčanech a zpět, za účelně vynaložené náklady spojené s léčením, neboť ačkoli dobu pobytu žalobkyně c) ve stacionáři využívala žalobkyně a) k vykonání nezbytných činností spojených s údržbou společné domácnosti, bezprostředně to nesouvisí s léčením poškozené. Nárok na náhradu nákladů na péči má naopak žalobkyně c), přičemž tyto náklady za každodenní péči, která vyžaduje v průměru nejméně 10 hodin denně, považoval za účelné náklady spojené s léčením podle § 449 odst. 1 obč. zák. Na základě volné úvahy soudu (§ 136 o. s. ř.) pak za přiměřenou úhradu za péči v tomto případě považoval 80 Kč za hodinu. V daném případě je však nutno odečíst příspěvek na péči ve výši 12.000 Kč měsíčně, poskytovaný podle § 7 odst. 1 zákona č. [108/2006](#) Sb. Tímto příspěvkem se totiž stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci osobám v dlouhodobém nepříznivém zdravotním stavu a závislým na pomoci jiné osoby při zvládnutí jejich základních životních potřeb. Jde tedy o právě ten účel, na který se žalobkyně c) domáhá odškodnění, a v tomto rozsahu státem hrazených nákladů léčení jí tudíž nemohla vzniknout skutečná škoda. Za zbývající část roku 2011 vyplacený příspěvek převyšuje nárok na náhradu nákladů na péči, za rok 2012 po odečtu příspěvku na péči má právo na 65.628 Kč.

Rozsudek odvolacího soudu napadli všichni tři žalobci dovoláním /žalobci a) a b) s výjimkou zamítavého výroku o nákladech na péči o žalobkyni c) a žalobkyně c) s výjimkou zamítavého výroku o nepřiznání nákladů léčení/, jehož přípustnost dovozují z ustanovení § 237 o. s. ř. tím, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právních otázek, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, resp. které dosud dovolacím soudem nebyly vyřešeny. Všichni dovolatelé namítají, že nemohlo dojít k promlčení nároků za první čtvrtletí roku 2011, protože doba mezi nabytím právní moci nepřipuštění rozšíření žaloby v původním civilním řízení a podáním nové žaloby byla dobou přiměřenou ve smyslu řádného pokračování v řízení. Žalobci a) a b) dále namítají, že příspěvek na péči podle zákona č. [108/2006](#) Sb. nelze odečítat od náhrady nákladů na péči o poškozeného, když z ničeho neplyne, že by se tímto příspěvkem měl stát podílet na náhradě škody způsobené cizím zaviněním. Nesouhlasí ani s tím, že by cestovní náklady vynaložené na cestu ze stacionáře zpět nebyly účelně vynaloženými náklady léčení. Po matce poškozené nelze spravedlivě požadovat, aby po dobu pobytu poškozené dcery ve stacionáři vyčkávala dlouhé hodiny nečinně v Sedlčanech, nebo aby sama hradila náklady na cestu, ke které by nemuselo dojít, nebýt protiprávního jednání škůdce. Vynaloženy tedy byly v přímé příčinné souvislosti s tímto protiprávním jednáním, odvolací soud také pominul, že v mezidobí provádí domácí práce, které nelze za

přítomnosti žalobkyně c) vykonávat vůbec nebo jen s velkými obtížemi. Navrhují proto, aby byl rozsudek odvolacího soudu zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání upozornil, že žalobci opakovaně žalují všechny částky společně, aniž prokázali, že by náklady na péči a náklady léčení hradili společně a nerozdílně; nelze proto ke konkrétním nárokům dovést jejich aktivní legitimaci. Uvádí také, že příspěvek na péči podle zákona č. [108/2006](#) Sb. je poskytován na stejné úkony, jejichž náhradu žalobci vůči němu uplatňují, šlo by tedy o zneužití sociální dávky, resp. obdrželi-li tento příspěvek, skutečná škoda jim nemohla vzniknout.

Vedlejší účastnice ve svém vyjádření uvedla, že účelem příspěvku při péči o blízkou nebo jinou osobu podle zákona č. [100/1988](#) Sb. nebylo poskytnout tuto sociální dávku osobě, která utrpěla újmu na zdraví pro zajištění určité pomoci, jako je tomu u příspěvku na péči podle zákona č. [108/2006](#) Sb., ale do jisté míry nahradit pečující osobě ztrátu na příjmu vznikající v důsledku nemožnosti výkonu zaměstnání. Odvolací soud pak správně uzavřel, že příspěvek na péči je poskytován právě na ten účel, na který se žalobkyně domáhá odškodnění, takže v tom rozsahu, v němž jsou jí náklady léčení hrazeny dávkou od státu, jí nemohla vzniknout skutečná škoda. Protože pak občanský zákoník v některých případech výslovně zohledňuje sociální dávky, které poškozená osoba pobírá od státu (§ 447 nebo § 448 obč. zák.), odečet příspěvku na péči nemůže být v rozporu s principy, na kterých stojí úprava náhrady újmy na zdraví. Souhlasí také s rozhodnutím odvolacího soudu ohledně posouzení účelnosti cestovních nákladů vynaložených žalobkyní a), neboť účelné jsou jen ty, které jsou potřebné pro zlepšení či udržení zdravotního stavu poškozeného.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas osobami k tomu oprávněnými – účastníky řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenými advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř. Dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení hmotněprávních otázek stavení běhu promlčecí doby podle § 112 obč. zák., započitatelnosti příspěvku na péči podle zákona č. [108/2006](#) Sb. do náhrady nákladů na péči podle § 449 odst. 1 obč. zák. a účelnosti nákladů cestovních výdajů podle § 449 odst. 1 obč. zák., které v rozhodování dovolacího soudu za daných skutkových okolností dosud nebyly vyřešeny. Dovolání je důvodné pouze v otázce účelnosti nákladů cestovních výdajů. Vzhledem k datu vydání napadeného rozhodnutí rozhodl dovolací soud podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 29. 9. 2017 (srov. čl. II bod 1 a čl. XII zákona č. [296/2017](#) Sb.), dále opět jen „o. s. ř.“.

Podle § 242 odst. 3 věta první o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání.

Nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.) může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Vzhledem k ustanovením § 3028 odst. 3 a § 3079 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, účinný od 1. 1. 2014, se věc posuzuje podle dosavadních předpisů, tedy podle zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále opět jen „obč. zák.“), neboť jde o právní poměry vzniklé před 1. 1. 2014.

Podle § 449 odst. 1 obč. zák. při škodě na zdraví se hradí též účelné náklady spojené s léčením. Podle odst. 3 tohoto ustanovení se náklady léčení a pohřbu hradí tomu, kdo je vynaložil.

Náhrada účelných nákladů spojených s léčením podle této úpravy představuje odškodnění za účelně a prokazatelně vynaložené výdaje spojené s léčením poškozeného, není-li kryto z prostředků

veřejného zdravotního pojištění (např. výdaje na protézy, náklady spojené s rehabilitací, s přibráním ošetřovatele, s přilepšováním na stravě apod. - viz též směrnici pléna Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 1967 - Pls 3/67, publikovanou pod č. III/1967 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, dále též jen „Sbírka“). Dále sem patří i náklady nejbližších příbuzných spojené s návštěvami poškozeného ve zdravotnických zařízeních, mají-li na jeho zdravotní stav pozitivní účinek (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2004, sp. zn. 25 Cdo 1875/2003, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí NS pod C 2991, dále též jen „Soubor“). Protože se na činnostech směřujících ke zlepšení či udržení zdravotního stavu poškozeného mohou podílet i jiné osoby, občanský zákoník v ustanovení § 449 odst. 3 tyto osoby výslovně legitimuje k uplatnění nároků vlastním jménem. Účelně vynaložené náklady léčení je tedy možno přiznat tomu, kdo je skutečně vynaložil a kdo má přímý nárok na jejich náhradu (srov. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. 9. 1999, sp. zn. 2 Cdon 2079/97, č. 30/2002 Sbírkou). Charakter těchto nákladů je nicméně rozdílný od osobně provedených úkonů při péči o poškozeného ze strany třetích osob; k uplatnění nároku na náhradu za takto poskytovanou péči je aktivně legitimován sám poškozený (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. 25 Cdo 786/2016, č. 27/2018 Sbírkou).

Výklad rozsahu nároků daných úpravou v § 449 obč. zák. byl rozšířen zejména rozsudkem velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2015, sp. zn. 31 Cdo 1778/2014 (č. 44/2015 Sbírkou), který zohlednil vývoj mimosoudní praxe v oblasti pojištění, novou právní úpravu obsaženou v § 2960 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014, a nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 12. 2012, sp. zn. IV. ÚS 444/11, ze dne 16. 1. 2013, sp. zn. I. ÚS 46/12, a ze dne 11. 11. 2014, sp. zn. I. ÚS 2930/13, tak, že pod náklady léčení podřadil nejen výdaje, které nejsou hrazeny z prostředků veřejného zdravotního pojištění a které jsou spojeny s vlastním léčebným procesem, nýbrž i obdobné náklady vynaložené v době, kdy již vlastní léčení skončilo (zdravotní stav je stabilizovaný), avšak některé potíže přetrvávají a vznikají v souvislosti s nimi další výdaje. Ustanovení § 449 odst. 1 obč. zák. je proto třeba vykládat poněkud širěji tak, že zakládá nárok na náhradu nákladů léčení, jejichž účelem je v první řadě obnovení zdraví nebo alespoň zlepšení zdravotního stavu poškozeného po škodné události, dále ovšem též udržení více či méně stabilizovaného zdravotního stavu i v situaci, kdy se další zlepšení nepředpokládá, a v této souvislosti též nárok na skutečně vynaložené náklady na zajištění pomoci při základních životních úkonech poškozeného či zajištění chodu jeho domácnosti, které poškozený vzhledem k trvalým následkům poškození zdraví již nemůže sám vykonávat.

Smyslem citovaného ustanovení je dát osobě poškozené na zdraví, jejíž možnosti sebeobsluhy jsou omezeny či zcela ztraceny, prostředky k tomu, aby si zaopatření tohoto typu dokázala zabezpečit. Při vědomí takto vymezeného charakteru nároku a povahy poskytované náhrady je třeba vyložit, zda je odůvodněno, aby výše náhrady byla snížena o částky poskytované poškozenému státem formou příspěvku na péči podle zákona č. [108/2006](#) Sb.

Podle § 7 zákona č. [108/2006](#) Sb. příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu (odst. 1). Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace (odst. 2).

Podle § 21 odst. 2 písm. d) tohoto zákona příjemce příspěvku je povinen využívat příspěvek na zajištění potřebné pomoci osobou blízkou nebo asistentem sociální péče uvedeným v § 83 nebo poskytovatelem sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, nebo dětským domovem anebo speciálním lůžkovým zdravotnickým zařízením hospicového typu.

Podle odstavce 3 tohoto ustanovení výplata příspěvku může být po předchozím písemném upozornění zastavena, příspěvek může být odňat nebo nepřiznán, jestliže žadatel o příspěvek, oprávněná osoba nebo jiný příjemce příspěvku nesplní některou povinnost uvedenou v odstavci 1 a 2.

Dovolatelé poukazují na rozsudek ze dne 24. 10. 2006, sp. zn. 25 Cdo 2127/2006 (č. 68/2007 Sbírky), v němž Nejvyšší soud dovodil, že není žádného zákonného důvodu snižovat rozsah náhrady škody o příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu, vyplácený pečující osobě podle § 80 a násl. zákona č. [100/1988](#) Sb., o sociálním zabezpečení, neboť vyšel z toho, že účelem této dávky je motivovat osoby blízké k poskytování celodenní péče poškozenému, a náleží mu tedy ze zcela jiného právního důvodu, než je ten, na němž je založena povinnost škůdce nahradit škodu. V posuzované věci jde však o rozdílnou situaci, neboť žalobkyni c) nenáleží zmíněný příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu, vyplácený pečující osobě, nýbrž přímo jí je poskytován příspěvek na péči podle § 7 a násl. zákona č. [108/2006](#) Sb., o sociálních službách. Tato sociální dávka sice příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu s účinností od 1. 1. 2007 nahradila, nicméně jejím účelem, jak vyplývá z textu zákona i důvodové zprávy, je umožnit osobě, jejíž dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav vyžaduje péči jiných osob, zajištění potřebné pomoci při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti. Poškozenému tedy příspěvek na péči náleží ze stejného důvodu, jako je ten, na němž je založena případná povinnost škůdce nahradit škodu v podobě vynaložených nákladů na péči, a slouží témuž účelu (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 25 Cdo 179/2018 a sp. zn. 25 Cdo 3157/2018).

Účelovost příspěvku se pak jednoznačně podává i ze zákonem stanovené povinnosti příjemce (poškozeného) využívat jej jedinečně k zabezpečení si potřebné pomoci, přičemž nedodržení této povinnosti je sankcionováno zastavením výplaty či dokonce odnětím příspěvku.

Tento závěr činí Nejvyšší soud při vědomí nálezu ze dne 16. 1. 2013, sp. zn. I. ÚS 46/2012, v němž Ústavní soud vyslovil, že povinnost k náhradě škody nemůže být snížena proto, že poškozený je příjemcem příspěvku na péči; tento závěr byl však vyvozen z předchozí judikatury Nejvyššího soudu (srov. citované rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 2127/2006, vztahující se k jinému právnímu předpisu), a nezohledňuje tak dostatečně účel příspěvku v rámci odlišně koncipovaných sociálních služeb, které stát osobám v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu prostřednictvím státního rozpočtu zajišťuje. Dovolací soud má tudíž za to, že tento právní závěr za současné právní úpravy neobstojí ani ve srovnání s nálezem Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05. Je tedy nutno vycházet z toho, že v rozsahu nákladů, které hradí poškozenému stát formou příspěvku na péči, nemůže poškozenému vzniknout nárok na náhradu nákladů léčení či péče o jeho osobu, a příspěvek podle zákona č. [108/2006](#) Sb. je tak třeba zohledňovat při stanovení výše náhrady nákladů spojených s léčením podle § 449 odst. 1 obč. zák.

Obdobně nedůvodnou je i námitka dovolatelů, že nemohlo dojít k promlčení nároku na náhradu na péči o žalobkyni c) za první čtvrtletí roku 2011. Ze zjištěného skutkového stavu (podle § 241a odst. 1 o. s. ř. nepodléhá dovolacímu přezkumu, ostatně nebyl ani dovoláním napaden), vyplývá, že v dřívějším řízení, které bylo vedeno u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 5 C 40/2010, žalobci navrhli rozšíření žaloby mimo jiné o tento nárok a jejich žádosti nebylo vyhověno. Usnesení o tom nabylo právní moci dne 26. 4. 2013, tedy nejpozději od tohoto dne začala opět ve smyslu § 112 obč. zák. běžet promlčecí doba. Další žalobu však podali až 18. 7. 2013, tedy téměř tři měsíce poté, aniž by jim v tom bránila nějaká objektivní překážka. Dovolací soud má za to, že v tomto konkrétním

případě je doba téměř čtvrt roku příliš dlouhá, aby ji bylo možno brát za ještě dobu přiměřenou ve smyslu řádného pokračování v řízení.

Odkaz na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 25 Cdo 23/2011 (Soubor C 12278), není v tomto ohledu přiléhavý, neboť v něm byla řešena situace, kdy poškozený své právo uplatnil nejdříve v rámci trestního řízení a až poté žalobou zahájil občanské soudní řízení. Platí přitom navíc, že délka doby ve vztahu k řádnému pokračování v řízení není stanovena, posouzení, zda bylo pokračováno v přiměřené lhůtě, je odvislé od konkrétních okolností případu. Na nich totiž závisí, zda běh promlčecí doby nadále pokračuje ode dne právní moci rozhodnutí v předcházejícím trestním řízení, nebo zda její běh bude i nadále přerušen – to v případě, když poškozený po skončení trestního řízení v přiměřené době pokračuje podáním žaloby v občanském soudním řízení (kromě již uvedeného rozsudku srov. např. i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2006, sp. zn. 25 Cdo 2478/2004, Soubor C 4282, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 25 Cdo 5168/2015, Soubor C 15833). Určitá benevolence vůči poškozenému při posuzování trvání stavení běhu promlčecí doby je ustanovením § 112 obč. zák. dána zejména v případě, kdy občanskému soudnímu řízení předcházelo řízení trestní, neboť je postaven před nutnost nespoléhat se na aktivitu orgánů činných v trestním řízení, ale sám, případně prostřednictvím zástupce, vypracovat žalobu, opatřit písemné důkazy a označit i další důkazy, kterých se před civilním soudem bude dovolávat. Tyto okolnosti ovšem odpadají, jestliže předchozí řízení bylo také zahájeno žalobou, již se poškozený domáhal obdobných nároků vůči stejnému žalovanému, jen např. za jiné časové období, jako je tomu právě v projednávané věci. Pak několikaměsíční prodlení s podáním žaloby v zásadě nemůže odůvodnit závěr, že poškozený v řízení řádně pokračuje.

Dovolatelům je naopak nutno přisvědčit v závěru, že cestovní náklady vynaložené na cestu ze stacionáře v Sedlčanech zpět do Dobříše a poté znovu pro žalobkyni c), aby mohla být odvezena domů, jsou účelně vynaloženými náklady léčení. Odvolací soud uzavřel, že tyto cesty, které dvakrát denně vykonávala matka poškozené, nejsou bezprostředně spojené s léčením žalobkyně c), jakkoli údržba domácnosti žalobkyně a) v mezidobí je efektivní a umožňuje jí se před odvezením do stacionáře a i po zbytek dne po dovezení ze stacionáře plně věnovat žalobkyni c). S tímto však dovolací soud nesouhlasí. Vzhledem k tomu, že žalobci a) a b) svou osobní péčí zajišťují řadu úkonů pro nesoběstačnou žalobkyni c), je opodstatněno, aby díky takto zorganizovanému dennímu režimu mohli zvládnout jak péči o domácnost, tak o poškozenou, která vzhledem ke svému stavu vyžaduje stálou pozornost. Současně z toho vyplývá, že není představitelné, aby žalobkyně a) po odvezení své dcery do stacionáře celý její pobyt v něm trávila v podstatě bezúčelně v Sedlčanech, a to jen proto, aby ji odpoledne mohla opět odvézt domů. Uvedené vyniká ještě více, je-li vzato v úvahu, že by takto přišla o možnost údržby domácnosti, což je činnost, která neslouží jen žalobcům a) a b), ale také žalobkyni c), a je tedy v podstatě pro poškozenou obdobně prospěšná jako možnost jejího umístění v denním stacionáři. Lze také dodat, že i v případě, kdyby dopravu poškozené zajišťoval žalobce b), přišel by kvůli nutnosti čekání v Sedlčanech o možnost realizace svých ekonomických aktivit, jimiž zabezpečuje rodinu z finančního hlediska. V tomto konkrétním případě tak má dovolací soud za to, že účelně vynaloženými náklady spojenými s léčením jsou ve smyslu § 449 odst. 1 obč. zák. nejen ty, které jsou vynaloženy při převozu žalobkyně c) do a ze stacionáře, ale také ty, které vznikají při samostatných cestách žalobkyně a) v mezidobí za účelem obstarání dalších záležitostí.

Z těchto důvodů dospěl Nejvyšší soud k závěru, že rozsudek odvolacího soudu je v rozsahu rozhodnutí o náhradě cestovních výdajů za druhé až čtvrté čtvrtletí roku 2011 a za rok 2012 nesprávný, proto jej v části výroku o náhradě nákladů léčení žalobců a) a b) a v závislých výrociích o náhradě nákladů řízení zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc mu vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.). Rozsudek odvolacího soudu je naopak z pohledu uplatněného dovolacího důvodu v napadeném rozsahu rozhodnutí o zbývajících nárocích na náhradu nákladů spojených s léčením správný, a Nejvyšší soud proto dovolání v této části podle § 243d písm. a) o. s. ř.

zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)